

Cabbage varieties

Sluitkoolrassen

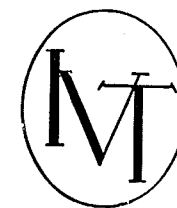
J. R. JENSMA

De Groot
1956

CABBAGE VARIETIES SLUITKOOLRASSEN

BY / DOOR

J. R. JENSMA

INSTITUUT VOOR DE VEREDLING VAN TUINBOUWGEWASSEN
WAGENINGEN

1956

PREFACE

Cabbage is one of the oldest and most widely grown horticultural crops. In Western Europe it had a great expansion, already from the beginning of its civilization. These facts together with the remarkable cross-pollinating properties of this crop partly explain the tremendous range of forms in which it appears. Practically every horticultural area of any importance has or had its own varieties. In few other crops is the conception „local variety” of so much importance as in cabbage.

As science and means of communication progressed the number of varieties grown gradually dropped. It was found that varieties from other areas often produced better results than the local varieties, and thus a process of simplification was initiated which is constantly gaining momentum.

Yet the number of varieties in the trade is still astonishingly great. It is difficult to ascertain to what extent this is economically justified, because systematic comparative trials are only carried out incidentally. The possibilities contained in the whole series of varieties are incompletely known. Local growers may be unaware of the existence of better varieties or they may be convinced — quite erroneously — that their local variety has been so completely adapted to local conditions that it cannot be excelled. As the trade must satisfy local demands, irrespective of whether the latter are based on rational considerations or not, this means that varieties often will be maintained about the cultural value of which there is uncertainty.

An attempt has been made in this book to provide the seedgrower with a guide which may help him in maintaining his varieties true to type. Also it may afford advisory officers and research workers an insight into the range of the variety material.

If this should result in the disappearance of a number of varieties, the author would be pleased.

Compiling this book was a very laborious task and the author presents it with some hesitation, because it still suffers from the defect of incompleteness. That it has nevertheless been rounded off is the

VOORWOORD

Sluitkool behoort tot de oudste en meest geteelde tuinbouwgewassen. Het heeft vooral, en reeds in de vroegste tijden van zijn beschaving, in het West-Europese gebied een grote uitbreiding gekregen. Dit feit, samen met het sterk kruisbestuivende karakter van dit gewas, vormen een gedeeltelijke verklaring voor de enorme vormenrijkdom die men er in aantreft. Vrijwel ieder tuinbouwgebied van enige betekenis kent of kende zijn eigen rassen. In weinig gewassen is het begrip „lokaal ras” van zoveel betekenis als in sluitkool.

Met de vooruitgang der techniek en daarmee der communicatiemiddelen is het aantal in gebruik zijnde rassen geleidelijk afgenomen. Men vond dat rassen uit andere gebieden vaak betere prestaties leverden dan de eigen en daarmee was een proces van vereenvoudiging ingezet dat in steeds sneller tempo voortgang vindt.

Toch is het aantal in de handel zijnde rassen nog verbijsterend groot. In hoeverre dit economisch verantwoord is, valt moeilijk na te gaan omdat systematische vergelijkende proeven slechts incidenteel worden uitgevoerd. Hierbij speelt ook de onbekendheid met de mogelijkheden in het sortiment een rol. Men weet dikwijls niet dat er betere rassen zijn, òf men is er vast van overtuigd dat het eigen ras zodanig aan het plaatselijk milieu is „aangepast” dat het eenvoudig niet overtroffen kan worden.

De handel heeft evenwel te voldoen aan de plaatselijke vraag, ongeacht of deze al dan niet rationeel gefundeerd is. Dit houdt in dat zij dikwijls rassen in stand zal houden over welks eigenschappen zij in het onzekere verkeert.

In dit boek nu is een poging gedaan de zaadteler een leidraad te verschaffen bij de instandhouding van zijn rassen. Tevens kan het degenen die belast zijn met de voorlichting over en het onderzoek van rassen een inzicht geven in de mogelijkheden van het sortiment. Wanneer dit er toe zal leiden dat een aantal rassen uit het sortiment zou verdwijnen, zou dit de schrijver slechts aangenaam zijn.

De samenstelling van dit boek was een

result of the fact that it was realized that a really complete work on this subject would take a lifetime. It seems more practicable, therefore, to publish the results obtained. This will enable other workers in the same field to go with these results, so that a more complete picture may be produced in a shorter time.

The arrangement calls for a few remarks. In principle an attempt has been made to arrange the varieties as much as possible in order of precocity. White and Savoy cabbage have been divided up into pointed-headed varieties on the one hand and round and flat ones on the other.

The *origin* of each variety has been indicated where possible, also in cases in which it has been impossible to check the correctness of the data. The same applies to the *synonyms*. It may not be presumed, however, that identical strains are supplied under the names stated. In this connection it should be noted that the conception „variety” has been taken in a fairly broad sense. Sometimes strains occur under one heading the cultural value and morphological characters of which may be divergent. For the sake of simplicity, however, a synthetic arrangement has been chosen rather than an analytical one. As it is, the non-specialist reader will run the risk of failing to see the wood for the trees anyway.

German synonyms in italics should be looked upon as the official German variety names.

The *uses* have been discussed from a Dutch viewpoint. This attitude will in all probability prompt contradiction. Such contradiction may, however, be useful whereas it has been technically impossible for us to judge the cultural value by the standards of other countries.

The *morphological characters* have been rendered in as short a form as possible. An attempt has been made only to indicate the most striking features. These will not afford complete certainty with regard to a certain variety, but should rather be regarded as a means of recognizing a variety in the field. The photographs may also be of some use here. However, the best of descriptions and the clearest of photographs can never replace personal observations.

zeer moeizame arbeid en de schrijver presenteert het slechts aarzelend, omdat het niet volledig is. Dat het desalniettemin is afgesloten komt voort uit het feit dat de schrijver tot het inzicht kwam dat een werkelijk volledig werk op dit terrein ten minste een mensenleeftijd zou vergen. Het leek derhalve praktischer de verkregen resultaten te publiceren. Dit zal mogelijk andere onderzoekers op hetzelfde gebied in staat stellen in korte tijd een meer volledig beeld van het sortiment te verkrijgen.

De gevolgde indeling geeft tot enkele opmerkingen aanleiding. In principe is getracht de rassen zoveel mogelijk in volgorde van vroegheid te plaatsen. Bij witte en savoye kool is een onderscheid gemaakt tussen spitse vormen enerzijds en ronde en platte anderzijds.

De *herkomst* is zoveel mogelijk aangegeven, ook wanneer de betrouwbaarheid van de gegevens niet kon worden gecontroleerd.

Voor de *synoniemen* geldt hetzelfde. Overigens mag niet worden verwacht dat onder de opgegeven namen ook gelijke selecties worden geleverd. In dit verband moet worden opgemerkt dat het begrip „ras” vrij ruim werd geïnterpreteerd. Onder één hoofd komen soms stammen voor waarvan de gebruikswaarde en morfologische eigenschappen kunnen uiteenlopen.

Om der wille van de eenvoud is echter een synthetische opzet geprefereerd boven een analytische. De niet-gespecialiseerde gebruiker loopt toch al spoedig kans om door al de bomen het bos uit het oog te verliezen, terwijl het voor de schrijver ten enenmale onmogelijk is een indeling te maken waarmee alle deskundigen het volmaakt eens zullen zijn.

Duitse synoniemen, welke cursief gedrukt zijn moeten worden beschouwd als de officiële Duitse rasnaam.

De *gebruikswaarde* werd vanuit Nederlands standpunt bekeken. Het is zeer waarschijnlijk dat deze subjectiviteit tot tegenspraak zal prikkelen. Deze tegenspraak kan evenwel zeer nuttig zijn, terwijl het ons technisch onmogelijk was de gebruikswaarde naar plaatselijke maatstaven te beoordelen.

De *morfologische eigenschappen* werden zo beknopt mogelijk weergegeven. Ge-

A book like this is the result of the experience and knowledge of many people. A few of them should be mentioned, they are in a way co-authors. In the first place there is Mr. J. Sneeep, under whose guidance many of the data collected here were obtained, when he was on the staff of this Institute. Many of the field observations were carried out by Mr. A. Kraai, Mr. J. W. Gijsbers made a valuable contribution to this publication by taking the many photographs, Mr. H. Basse (Bundessortenamt, Rethmar, Germany), Mr. E. Blankholm (Aagaard, Denmark), and Mr. N. Groot Jzn. (N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen, Netherlands) have been kind enough to read through the manuscript critically.

The author is very grateful to all of them and to very many whose names have not been mentioned.

tracht werd alleen de meest kenmerkende punten aan te geven. Deze zijn niet geschikt om over een bepaald ras volstrekte zekerheid te geven doch dienen meer als een hulpmiddel om te velde een ras te leren kennen. Ook de foto's kunnen daarbij van nut zijn.

De beste beschrijving en de duidelijkste foto kunnen echter nooit de eigen waarneming vervangen, doch daarbij slechts een (onmisbare) steun zijn. De schrijver hoopt dat dit werk in deze behoefte enigszins zal kunnen voorzien.

Een werk als dit is het resultaat van de ervaring en de kennis van vele personen. Enkele van hen dienen te worden vermeld, zij zijn in zekere zin mede-auteurs.

In de eerste plaats is dit de heer ir J. Sneeep, onder wiens leiding vele van de hier verzamelde gegevens werden verkregen. Een belangrijk deel van de veldwaarnemingen werd verricht door de heer A. Kraai. De foto's werden gemaakt door de heer J. W. Gijsbers die daarmee een essentiële bijdrage leverde. De heren H. Basse (Bundessortenamt, Rethmar, Duitsland), E. Blankholm (Aagaard, Denemarken), N. Groot Jzn. (N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen, Nederland) waren zo welwillend het manuscript kritisch door te nemen.

De schrijver is hen allen, en de zeer velen die ongenoemd bleven, voor hun medewerking zeer erkentelijk.

CLASSIFICATION OF THE DESCRIBED VARIETIES
INDELING VAN DE BESCHREVEN RASSEN

White Cabbage - Witte Kool

Maturity Vroegheid	Pointed or conical Spits of conisch	page pag.	Globular Rond	page pag.	Flat or drumhead Plat of platron	page pag.	
June juni	Marschländer Frühspitz	9					
	Express	11					
	Coeur de boeuf	13					
	Moyen de la Halle	15					
	Jersey Wakefield	17					
July juli	Offenham	19					
	Winningsstädter	21					
	Suikerbrood	23					
	York	25					
	Etampes	27		Büdericher	33		
August augustus	Cape Spitz	29		Golden Acre	35		
	Filderkraut	31		Copenhagen Market	37		
				Langendijker Vroege Witte	39	Pommé plat de Paris	63
				Glückstädter	41		
				Roem van Enkhuizen	43	Braunschweiger	65
September september				Volga	45	Quintal d'Alsace	67
				Langendijker Herfstwitte	47	All Head	69
				De Noell	49	All Seasons	71
				Bugner	51	Christmas Drumhead	73
				Bonanza	53	Ismanninger	75
October oktober				Vaugirard	55	Holsten	77
				Amager	57		
November november				Blauwrand Kapper	59	Succes	79
				Langendijker Bewaarwitte	61		

Pointed headed varieties: sown in September and overwintered under glass - Spitse rassen: gezaaid in september en overwinterd onder glas
Other varieties: sown in March - De andere rassen: gezaaid in maart

Savoy Cabbage - Savoye Kool

Maturity Vroegheid	Pointed or conical Spits of conisch	page pag.	Green/Groen			Yellow/Geel				
			Globular Rond	page pag.	Flat or drumhead Plat of platron	page pag.	Globular Rond	page pag.		
August augustus	Wiener Kapuziner	81								
September september	Vorbote Kitzinger Suikerbrood	83	Bonner Advent	89	Eisenkopf Marcelin	109				
		85								
		87								
October oktober			Novum	91	Vertus	113	Langendijker Vroege Gele	119		
									Perfection	93
									Victoria	95
November november			Bredase Putjes	97	Westlandse Putjes	99	Langendijker Herfstgele	121		
									Zwijndrechtse Putjes	101
									Friedberger Pontoise	103 105
			Noorweegse	107	Ormskirk	117	Langendijker Bewaargele	123		
							Bloemendaalse Gele	125		
							Boterkool	127		

Sown in March - Gezaaid in maart

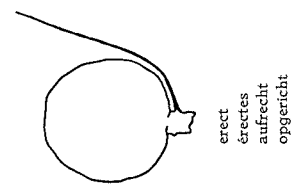
Red Cabbage - Rode Kool

Maturity Vroegheid		page pag.
August augustus	Langendijker Vroege Rode	129
	Haco	131
September september	Kissendrup	133
	Zenith	135
	Mohrenkopf	137
	Erfurter	139
	Mammoth Rock Red	141
October oktober	Langendijker Herfstrode	143
	Langendijker Bewaarrode	145

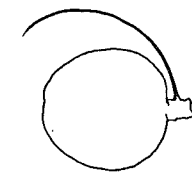
Sown in March
Gezaaid in maart

LEGENDS - LEGENDA

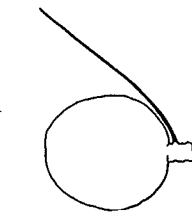
POSE OF THE LEAVES - BLADHOUDING

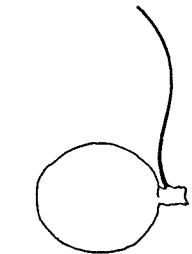
erect
érectes
aufrecht
opgericht

cupped
concaves
konkav
komvormig

outstanding
étalées
abstehend
afstaand

drooping
retombantes
herabhängend
hangend

LEAF MARGINS - BLADRAND

wavy
ondulés
wellig
golvend

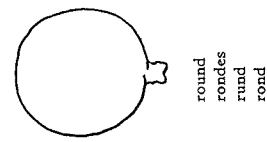

folded
plié's
gefaltet
geplooid

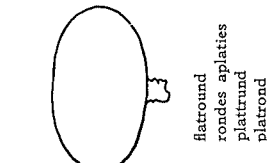

sinuated
sinueux
gebuchtet
geschulpt

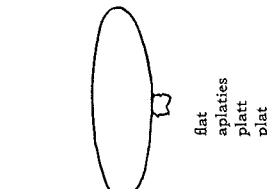
SHAPE OF THE HEADS - KOOLVORM

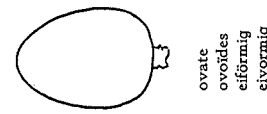
round
rondes
rund
rond

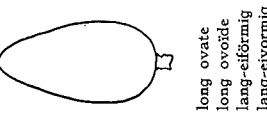
flatround
rondes aplaties
platrund
platron

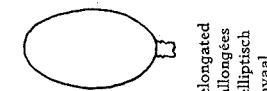
flat
aplatis
platt
platt

ovate
ovoides
eiförmig
eivormig

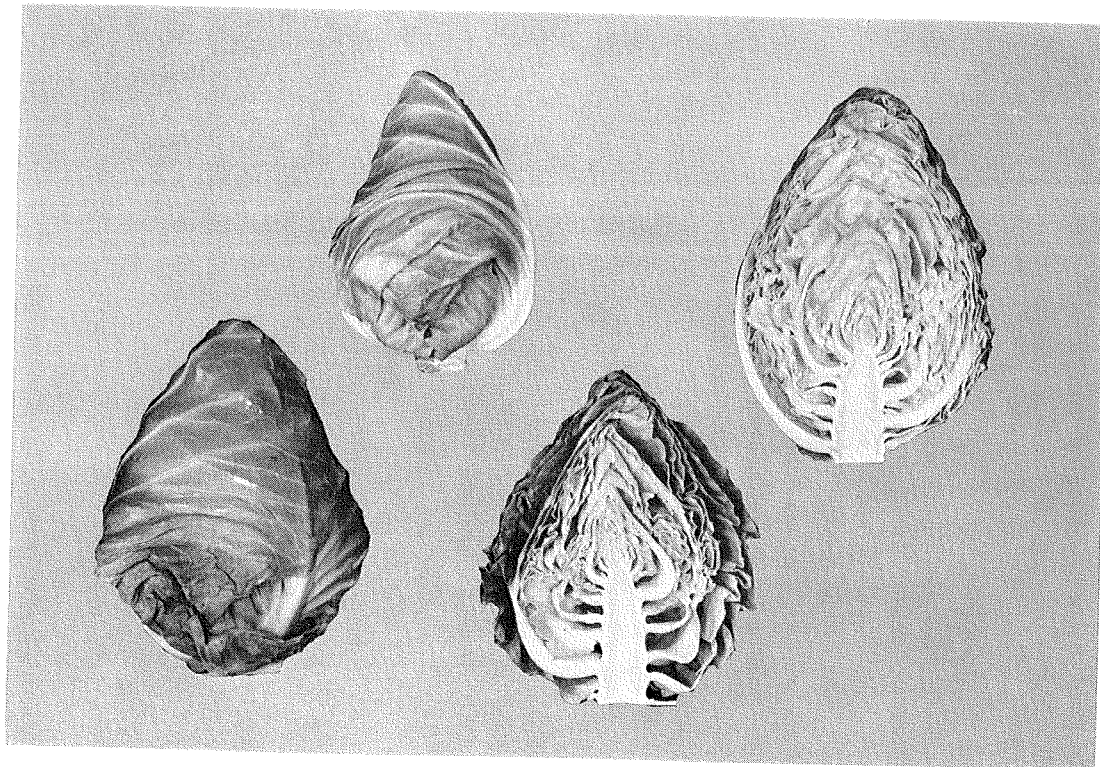
long ovate
long ovoïde
lang-eiförmig
lang-eivormig

elongated
allongées
elliptisch
ovaal

inverted spinning top
en forme d'un toupie renversée
umgekehrt keiselförmig
umgekehrt tolvormig

MARSCHLÄNDER FRÜHSPITZ

ORIGIN: Raised by John Kruse at Glückstadt and Sanmann at Ochsenwörden (Hamburg). "Hochzucht" since 1942.

USES: Suitable for autumn sowing. Very early, but rather low in yield.

MORPHOLOGY:
Leaves: somewhat wavy, light green, thick pronounced nerves.
Heads: small, shaped like an inverted spinning top, rather loose.

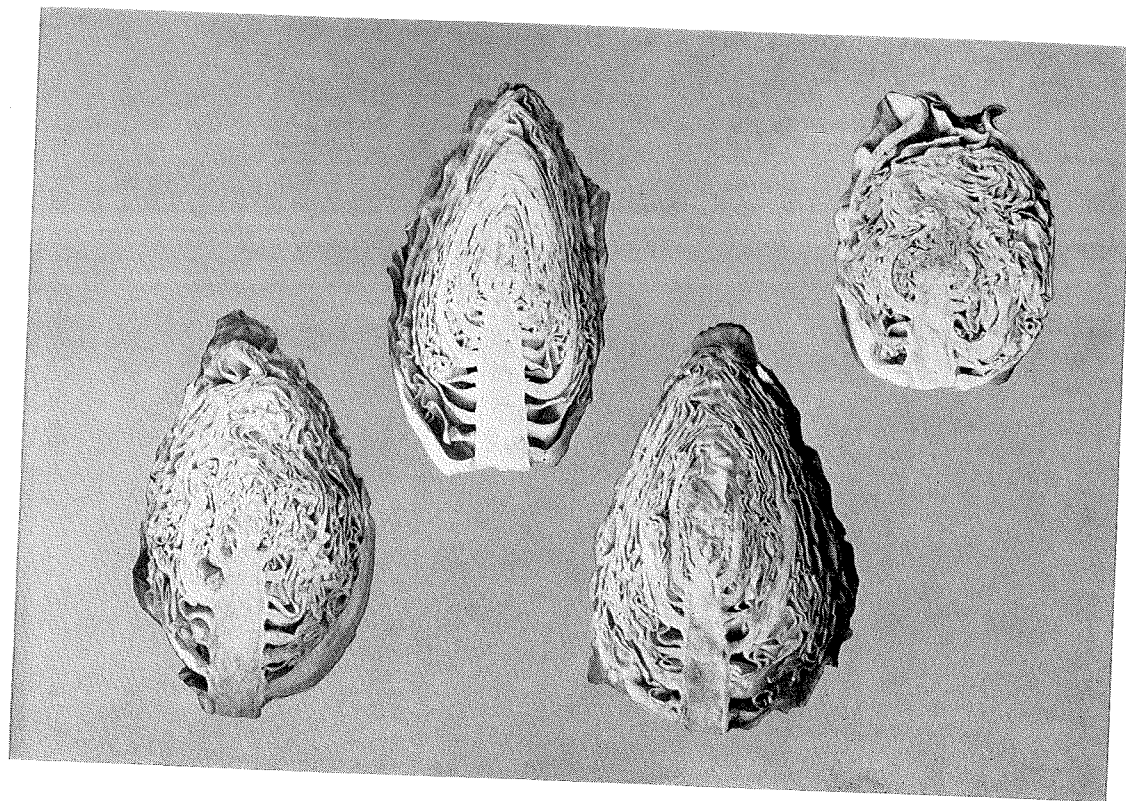
REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 321).

MARSCHLÄNDER FRÜHSPITZ

HERKOMST: Gekweekt door John Kruse, Glückstadt en Sanmann, Ochsenwörden (Hamburg). Sinds 1942 „Hochzucht“.

GEBRUIKSWAARDE: Geschikt voor weeuwenteelt, weinig productief doch zeer vroeg.

MORFOLOGIE:
Blad: iets golvend, lichtgroen met dikke afstekende nerven.
Kool: klein, omgekeerd tolvormig, vrij los.

EXPRESS

ORIGIN: Basic variety for a number of strains now carried under the following names:

SYNONYMS: Eersteling, Eerste van de Markt, Vroegste van Allen, Vroege Groninger, Très précoce à grosse pomme, Précoce des Marches, Précoce de la Halle.

USES: The early strains of Express are suitable for spring planting after autumn sowing in the Netherlands.

MORPHOLOGY:
Leaves: erect, slightly blistered, green, slightly wavy and somewhat up-turned margins.
Heads: shaped like an inverted spinning top, rather firm, medium sized.
 "Vroegste van Allen" is a more greyish green type.
 According to Becker-Dillingen "Erstling" was introduced by Gebr. Dippe, Quedlinburg, in 1908.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 321).
Sneep, J. Praktijkproeven met Spitskool 1949—1950 en 1950—1951. Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen. Med. 51. 1953. 16 p.
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 140).

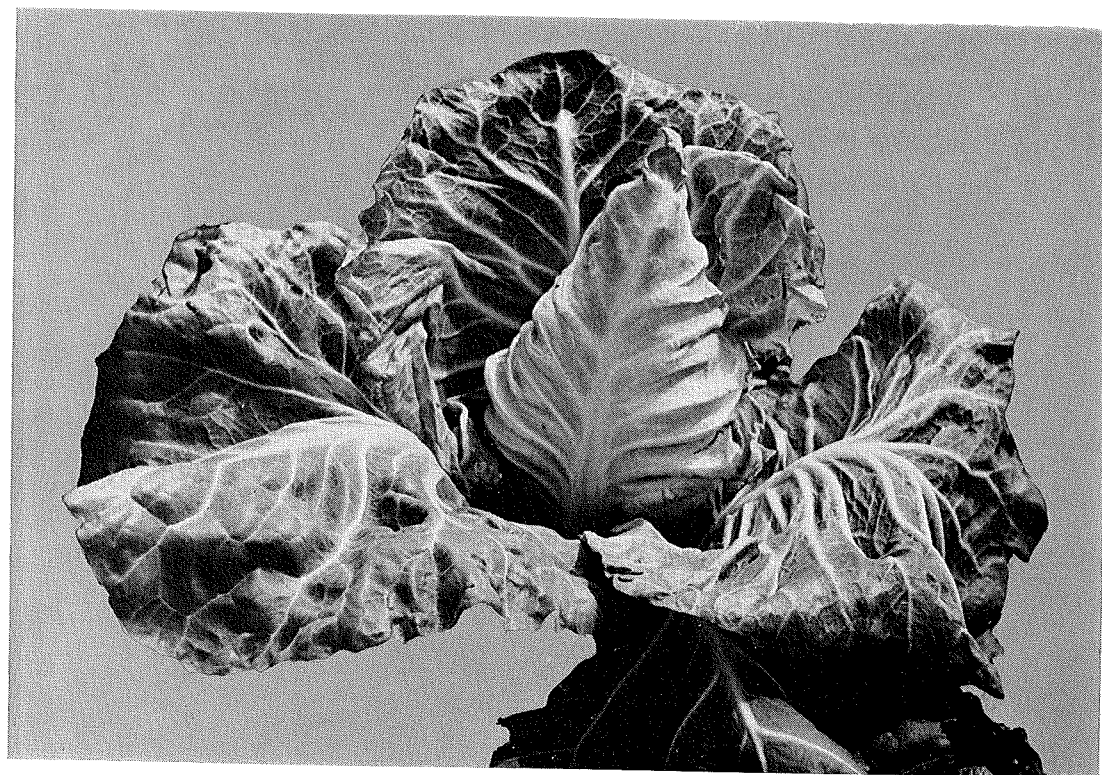
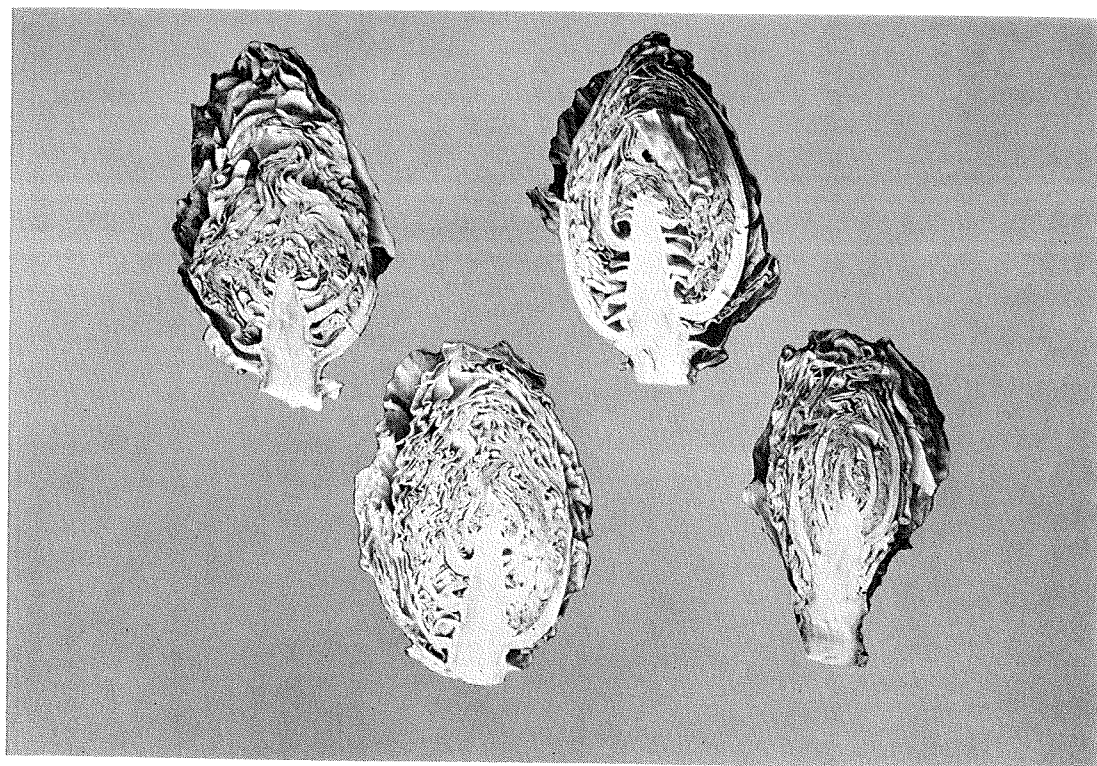
EXPRESS

HERKOMST: Uitgangsras van een aantal vroege selecties die thans onder de navolgende namen worden gevoerd:

SYNONIEMEN: Eersteling, Eerste van de Markt, Vroegste van Allen, Vroege Groninger, Très précoce à grosse pomme, Précoce des Marches, Précoce de la Halle.

GEBRUIKSWAARDE: Mits voldoende vroeg zijn de selecties uit Express geschikt voor weeuwentelt in Nederland.

MORFOLOGIE:
Blad: opgericht weinig gebobbeld, groen. Bladrand zwak golvend, iets teruggebogen.
Kool: omgekeerd tolvormig, vrij vast, matig groot. Vroegste van Allen is een meer grijsgroen type. Eersteling zou volgens Becker-Dillingen in 1908 door de Gebr. Dippe, Quedlinburg, zijn geïntroduceerd.

COEUR DE BOEUF

ORIGIN: Old French variety.

SYNONYMS: *Coeur de boeuf petit*: Oxheart Early, Chou de Dieppe, Kleine Ossenhart.
Coeur de boeuf gros: Oxheart Large, Chou d'Advent, — grand-père, — de Cherbourg, Grote Ossenhart.

USES: In the pointed-headed group too late under Dutch conditions.

MORPHOLOGY: *Leaves*: rather small, moderately blistered, very wavy margins with pronounced nerves, light green.
Heads: rather small, shaped like an inverted spinning top, fairly firm. Two forms are distinguished: the "Coeur de boeuf petit" and the "Coeur de boeuf gros". The "gros" is later and has more leaves which are larger and darker with less wavy margins; forms larger and more elongated heads than the "petit".

REFERENCES: *Becker-Dillingen, J.* Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 322).
Leroy, A. Les Choux. Paris, Hachette, 1943. 95 p. (p. 15, 16).
Vilmorin-Andrieux. Dictionnaire Vilmorin des Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1946. 777 p. (p. 141).
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 107).

OSSENHART

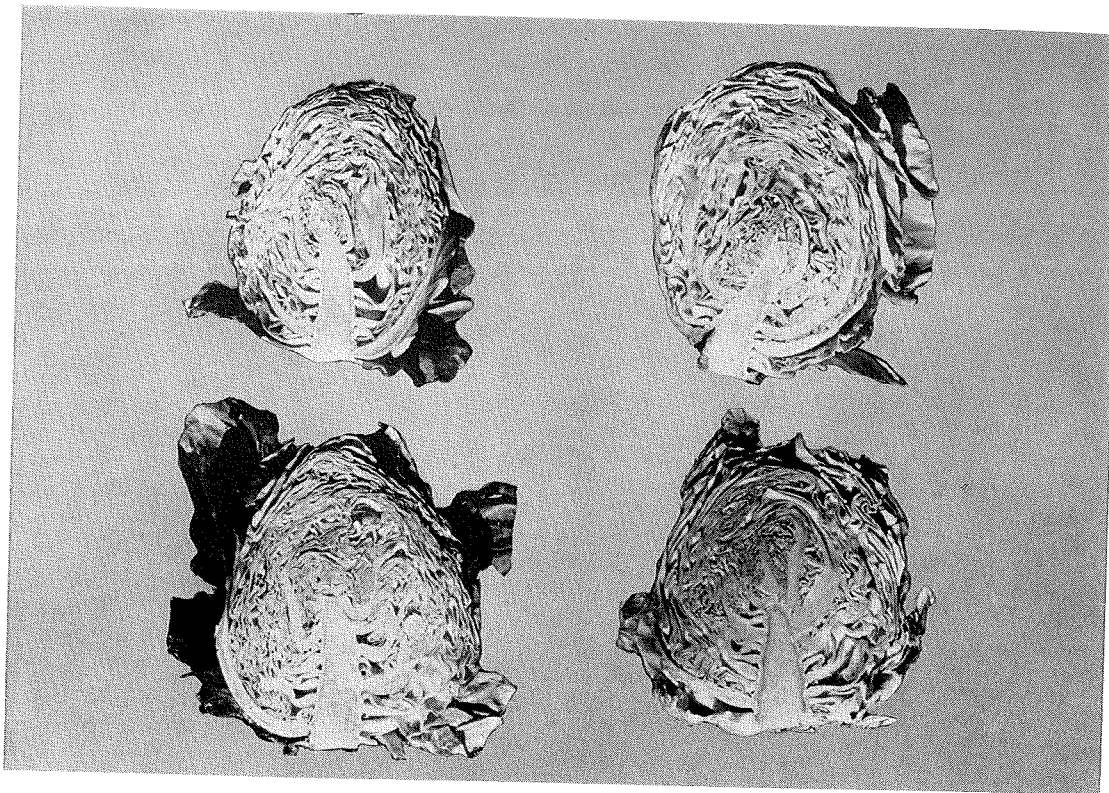
HERKOMST: Oud Frans ras.

SYNONIEMEN: *Kleine Ossenhart*: Oxheart Early, Coeur de boeuf petit, Chou de Dieppe.
Grote Ossenhart: Oxheart Large, Coeur de boeuf gros, Chou d'Advent, — grand-père, — de Cherbourg.

GEBRUIKSWAARDE: Voor Nederland te laat en te weinig productief.

MORFOLOGIE: *Blad*: vrij klein, matig gebobbeld met sterk golvende rand en sterk afstekende nerven. Bladkleur lichtgroen.
Kool: vrij klein, omgekeerd tolvormig, vrij vast. Men onderscheidt de „kleine" en de „grote" Ossenhart. De grote is later en heeft meer en groter blad. Het blad is donkerder van kleur en heeft een minder golvende rand. De kool is iets groter en langer.

MOYEN DE LA HALLE

ORIGIN:

French variety.

SYNONYMS:

Coeur de boeuf parisien hâtif moyen, Chou Roi des Précoces, Chou demi Coeur de boeuf.

USES:

Fairly early. The heads are rather light in colour.

MORPHOLOGY:

Leaves: erect, light green, slightly wavy margins.

Heads: large, shaped like an inverted spinning top with a broad base and a blunt top, fairly firm.

REFERENCES:

Leroy, A. Les Choux.
Paris, Hachette, 1943. 95 p. (p. 16).

MOYEN DE LA HALLE

HERKOMST:

Frans ras.

SYNONIEMEN:

Coeur de boeuf parisien hâtif moyen, Chou Roi des Précoces, Chou demi Coeur de boeuf.

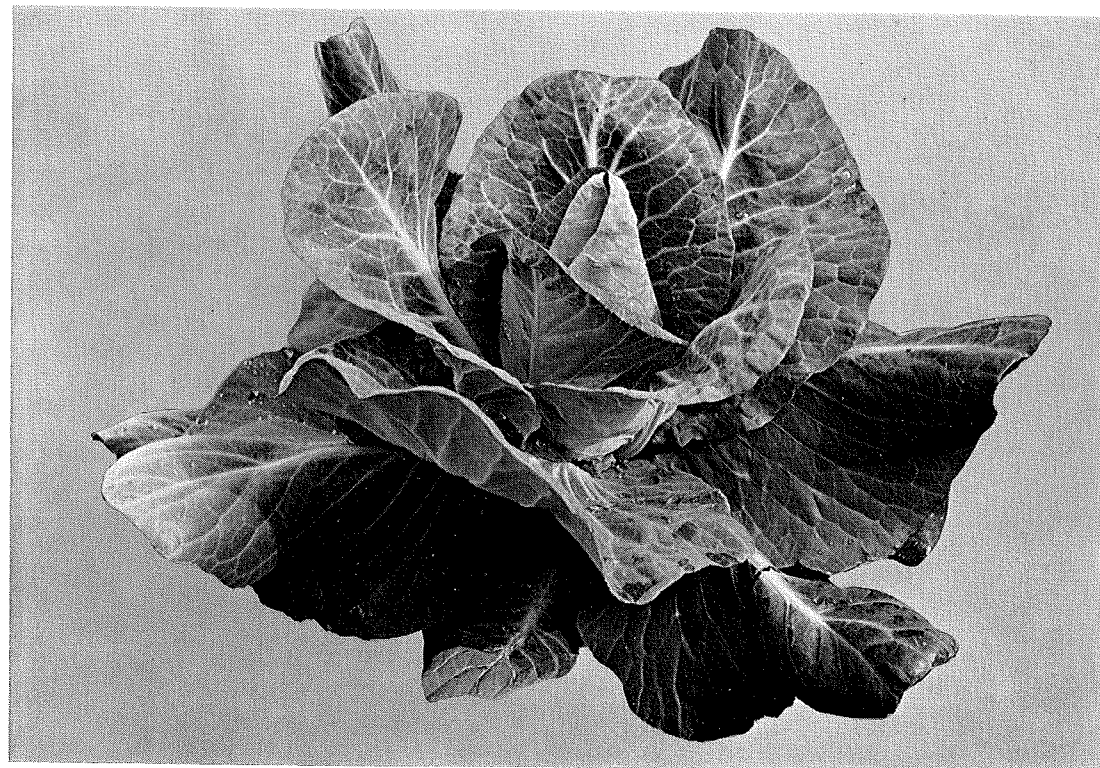
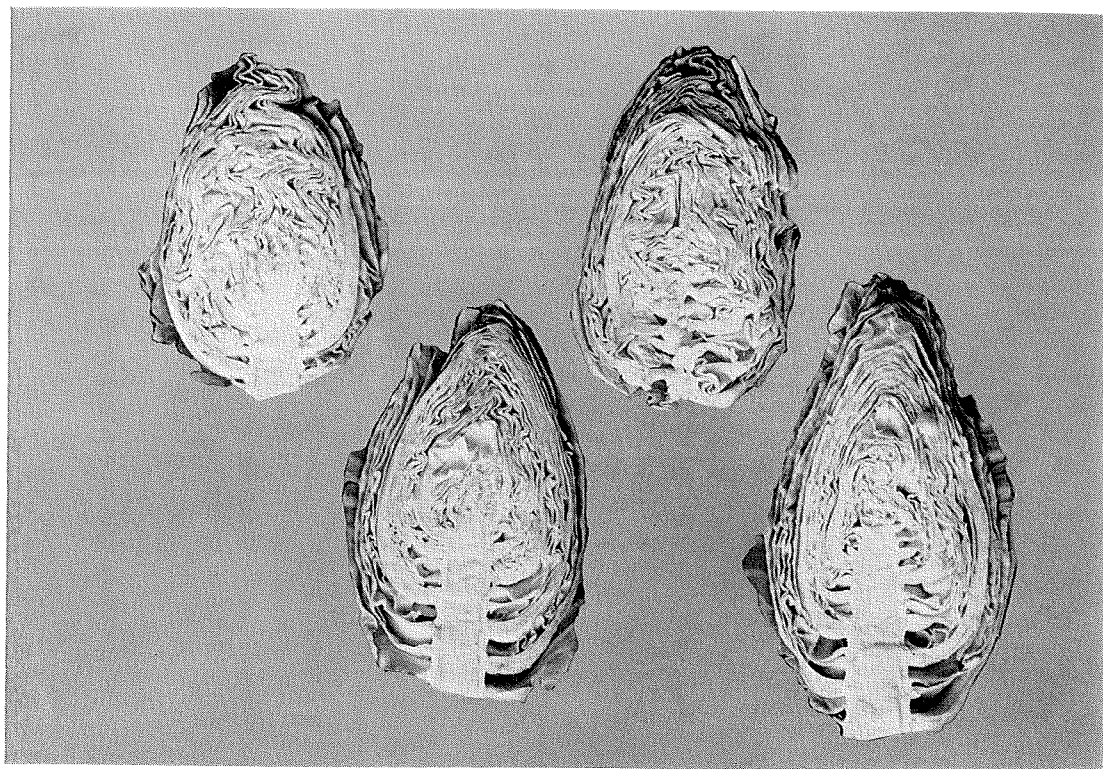
GEBRUIKSWAARDE:

Redelijk vroeg. De kool is vrij licht van kleur.

MORFOLOGIE:

Blad: opgericht, lichtgroen met iets golvende rand.

Kool: groot, omgekeerd tolvormig met brede basis en stompe top. Vrij vast.

JERSEY WAKEFIELD

ORIGIN:

Known since 1726. At first called Early Heart Shaped.

SYNONYMS:

Chou Coeur de boeuf de Jersey, Jersey Queen (fusarium-resistant), Fijne Vroege Spitse.

USES:

Midseason variety. In former times frequently grown. On account of the shape of the heads and insufficient productivity hardly grown anymore.

MORPHOLOGY:

Leaves: rather small, erect, slightly wavy margins, bluish green.

Heads: shaped like a long spinning top, extremely pointed tops, bad internal structure. A later and more productive selection is known under the name of Charleston Wakefield.

REFERENCES:

Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 6).

Vilmorin-Andrieux. Album de Clichés; 3e ed. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1911. 484 p. (p. 24).

Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 141).

JERSEY WAKEFIELD

HERKOMST:

Sinds 1726 bekend, aanvankelijk onder de naam Early Heart Shaped.

SYNONIEMEN:

Chou Coeur de boeuf de Jersey, Jersey Queen (fusarium-resistent), Fijne Vroege Spitse.

GEBRUIKSWAARDE:

Middenvroeg spits ras dat vroeger veel geteeld werd. Thans vrijwel uit de cultuur verdwenen wegens ongewenste vorm en onvoldoende productiviteit.

MORFOLOGIE:

Blad: vrij klein, opgericht, met iets golvende rand, blauwgroen.

Kool: lang tolvormig met zeer spitse top. Slechte inwendige structuur.

Een latere en productievere selectie is bekend als Charleston Wakefield.

OFFENHAM

ORIGIN: English variety.

SYNONYMS: Earliest of All, Beefheart, Harbinger, Imperial.

USES: In England mainly sown in July-August and wintered in the open. Harvested between February and April, dependent on the price and the weather conditions.

MORPHOLOGY: *Leaves:* outstanding, a good many coarse blisters dark green, wavy margins. *Heads:* blunt-pointed, fairly solid. The strains are widely different in earliness and homogeneity.

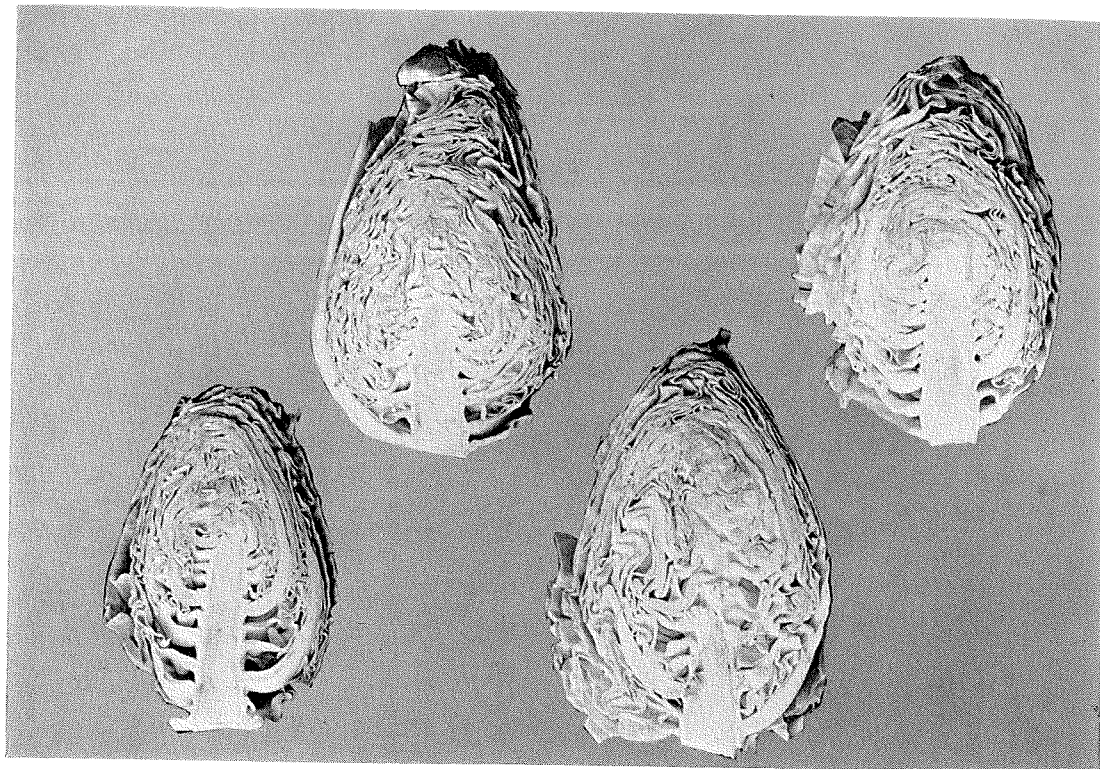
OFFENHAM

HERKOMST: Engels ras.

SYNONIEMEN: Earliest of All, Beefheart, Harbinger, Imperial.

GEBRUIKSWAARDE: Wordt in Engeland omstreeks juli-augustus gezaaid en overwintert dan in de vollegrond. De oogst valt in februari-april, afhankelijk van prijs en weersomstandigheden.

MORFOLOGIE: *Blad:* afstaand, sterk en grof gebobbeld, donkergroen, golvende bladrand. *Kool:* stompspits, vrij vast. De herkomsten verschillen sterk in vroegheid en uniformiteit.

WINNINGSTÄDTER

ORIGIN:

Very old German variety. In the trade since 1850.

SYNONYMS:

Grauhöfer Spitzer, Wendelsteiner, Kasseler, Spitzfieldenkraut, Chou pointu du Nord.

USES:

Midseason variety. Too late under Dutch conditions.

MORPHOLOGY:

Leaves: rather small, slightly blistered, folded margins, light greyish green.
Heads: medium-sized, shaped like an inverted spinning top, firm.

REFERENCES:

Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 321).
Leroy, A. Les Choux. Paris, Hachette, 1943. 95 p. (p. 17).
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 32).
Vilmorin-Andrieux. Album de Clichés; 3e ed. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1911. 484 p. (p. 25).
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 115).

WINNINGSTÄDTER

HERKOMST:

Zeer oud Duits ras, sinds 1850 in de handel.

SYNONIEMEN:

Grauhöfer Spitzer, Wendelsteiner, Kasseler. Spitzfieldenkraut, Chou pointu du Nord.

GEBRUIKSWAARDE:

Middelvroeg ras, van geen betekenis meer voor de teelt.

MORFOLOGIE:

Blad: vrij klein, iets gebobbeld met geplooid rand. Bladkleur licht grijsgroen.
Kool: matig groot, omgekeerd tolvormig, vast.

SUIKERBROOD

ORIGIN: Very old variety, mentioned as early as 1726.

SYNONYMS: Sugarloaf, Chou pain de sucre, Chou Chicon.

USES: Of no value under Dutch conditions, because of poor structure.

MORPHOLOGY:
Leaves: extremely erect, slightly blistered, very markedly cupped, slightly wavy and down-folded margins, light green to green.
Heads: medium sized, elongated, rather loose.

REFERENCES:
Leroy, A. Les Choux. Paris, Hachette, 1943. 95 p. (p. 15).
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 32).
Vilmorin-Andrieux. Album de Clichés; 3e ed. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1911. 484 p. (p. 26).

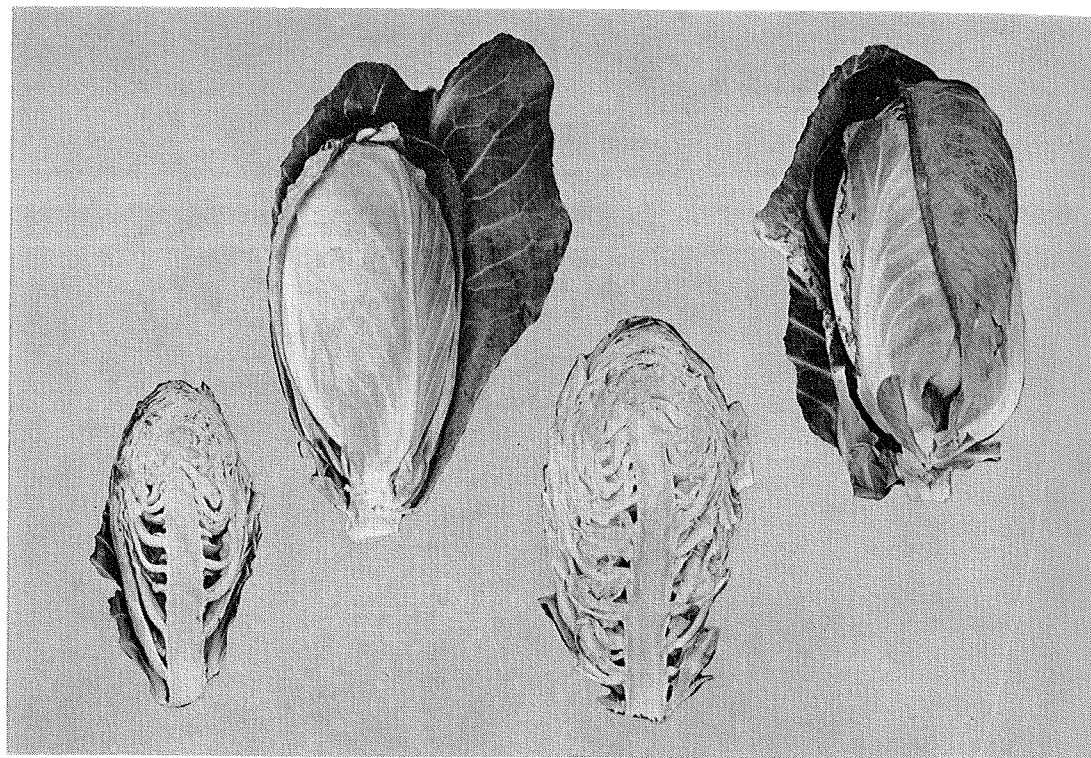
SUIKERBROOD

HERKOMST: Zeer oud ras dat reeds in 1726 wordt vermeld.

SYNONIEMEN: Sugarloaf, Chou pain de sucre, Chou Chicon.

GEBRUIKSWAARDE: Laat en weinig productief.

MORFOLOGIE:
Blad: sterk opgericht, iets gebobbeld, sterk komvormig. Bladrand iets golvend en teruggebogen. Bladkleur lichtgroen tot groen.
Kool: matig groot, langovaal, vrij los.

YORK

ORIGIN: Probably introduced into England before 1763. One of the oldest known varieties.

SYNONYMS: Yorkse, Chou de Lyon, Chou rapide.

USES: Of no value under Dutch conditions, because of poor structure.

MORPHOLOGY:
Leaves: very erect, markedly downfolded margins, greyish green.
Heads: rather small, elongated, rather loose. We distinguish between Yorkse fijne and Yorkse grote, an early and a late selection respectively.

REFERENCES:
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 32, 34).
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 104).

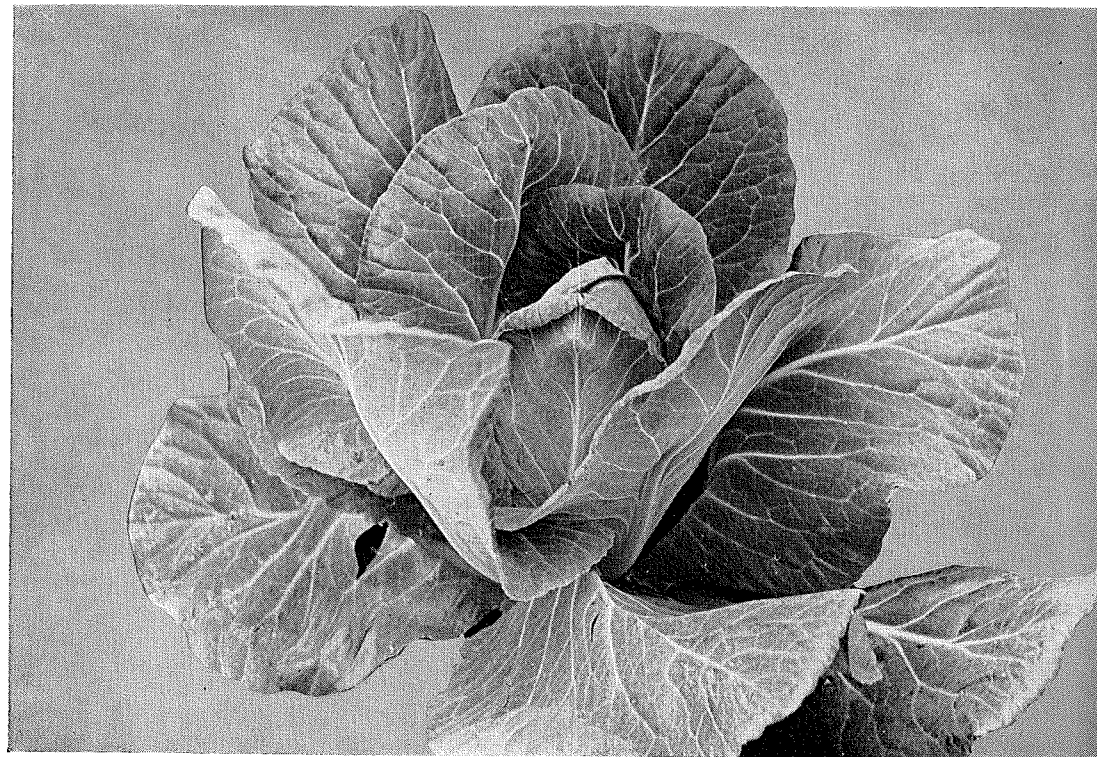
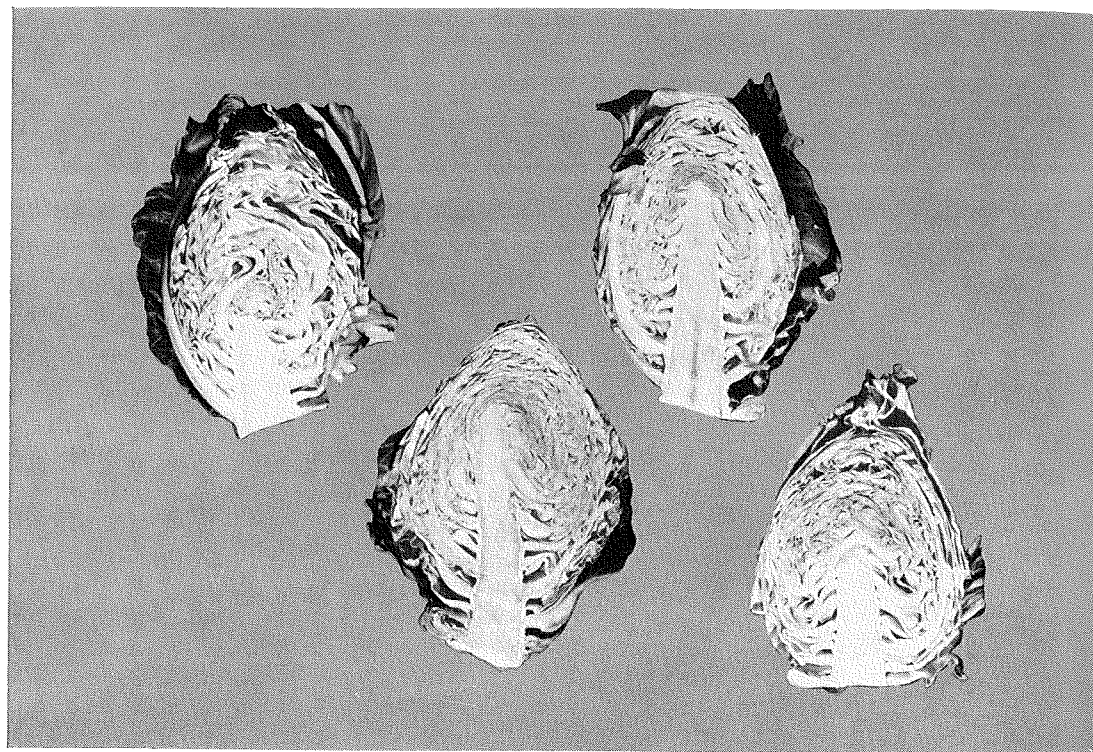
YORK

HERKOMST: Zou reeds voor 1763 in Engeland zijn geïntroduceerd. Aangenomen mag worden dat het een van de oudst bekende rassen is.

SYNONIEMEN: Yorkse, Chou de Lyon, Chou rapide.

GEBRUIKSWAARDE: Laat en weinig productief.

MORFOLOGIE:
Blad: sterk opgericht met sterk teruggebogen bladrand, grijsgroen van kleur.
Kool: vrij klein, langovaal, vrij los.
 Men onderscheidt Yorkse fijne en Yorkse grote, resp. een vroege en een late selectie.

ETAMPES

ORIGIN: Raised by M. Bonnemain, secrétaire de la Société d'Horticulture d'Etampes.

SYNONYMS: Chou prefin de Boulogne, Chou précoce de Louviers, Chou prompt de Saint-Malo.

USES: Late and a poor yielder.

MORPHOLOGY:
Leaves: erect, rather small, dark green to greyish green, upturned margins, slightly wavy.
Heads: rather large, ovate.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 322).
Leroy, A. Les Choux. Paris, Hachette, 1943. 95 p. (p. 15).
Vilmorin-Andrieux. Album de Clichés; 3e ed. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1911. 484 p. (p. 141).
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 106).

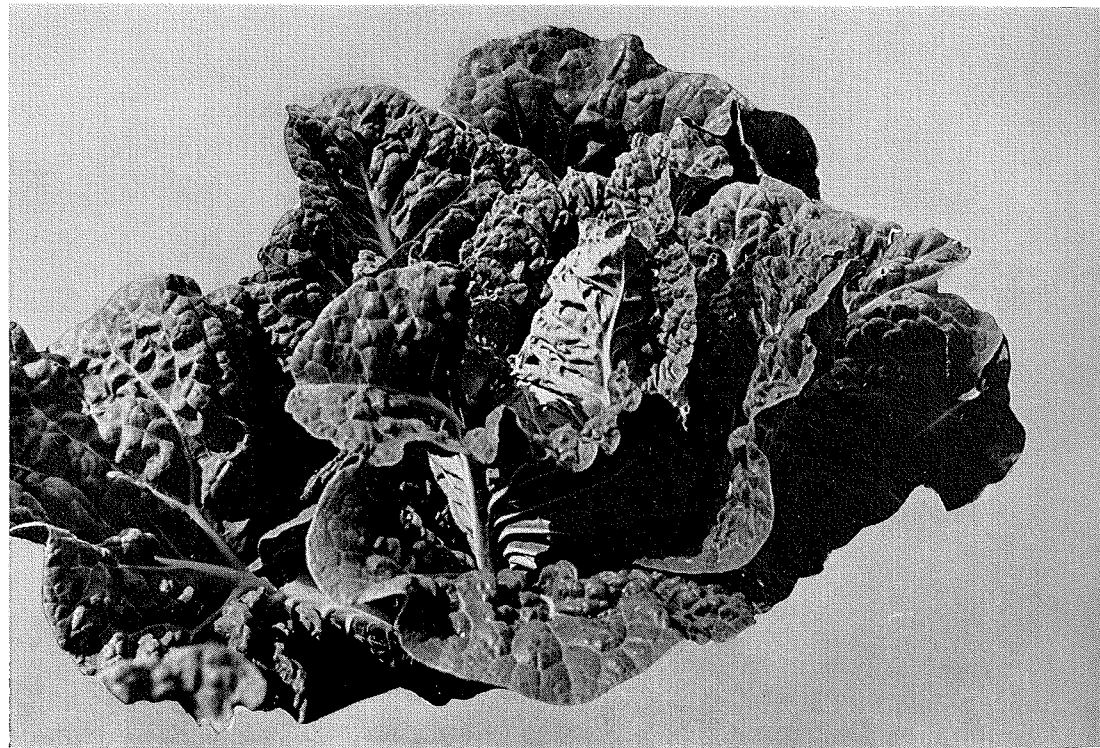
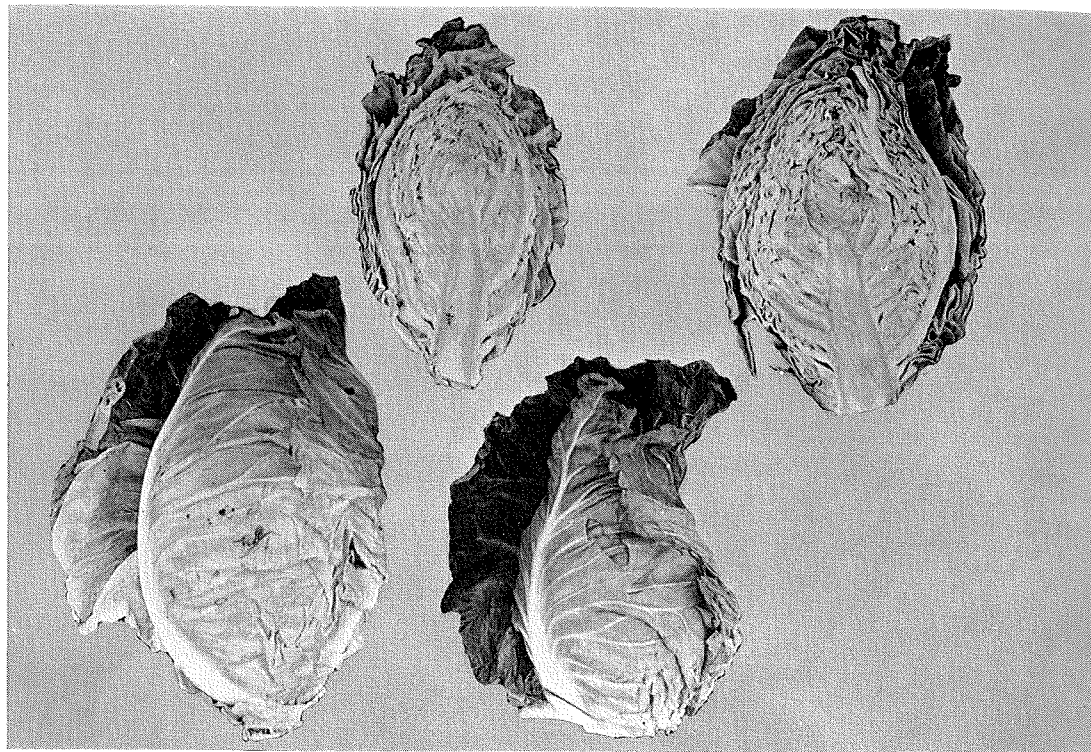
ETAMPES

HERKOMST: Gekweekt door M. Bonnemain, Secrétaire de la Société d'Horticulture d'Etampes.

SYNONIEMEN: Chou prefin de Boulogne, Chou précoce de Louviers, Chou prompt de Saint-Malo.

GEBRUIKSWAARDE: Laat en weinig productief.

MORFOLOGIE:
Blad: opgericht, vrij klein, donkergroen tot grijsgroen. Bladrand teruggebogen, iets golvend.
Kool: matig groot, eivormig tot langeivormig.

CAPE SPITZ

ORIGIN: Possibly of South African origin.

USES: Of no value under Dutch conditions, because of being too late.

MORPHOLOGY:
Leaves: large, considerably blistered, light green to green.
Heads: blunt-pointed, rather loose. Intermediate in type between cabbage and savoy.

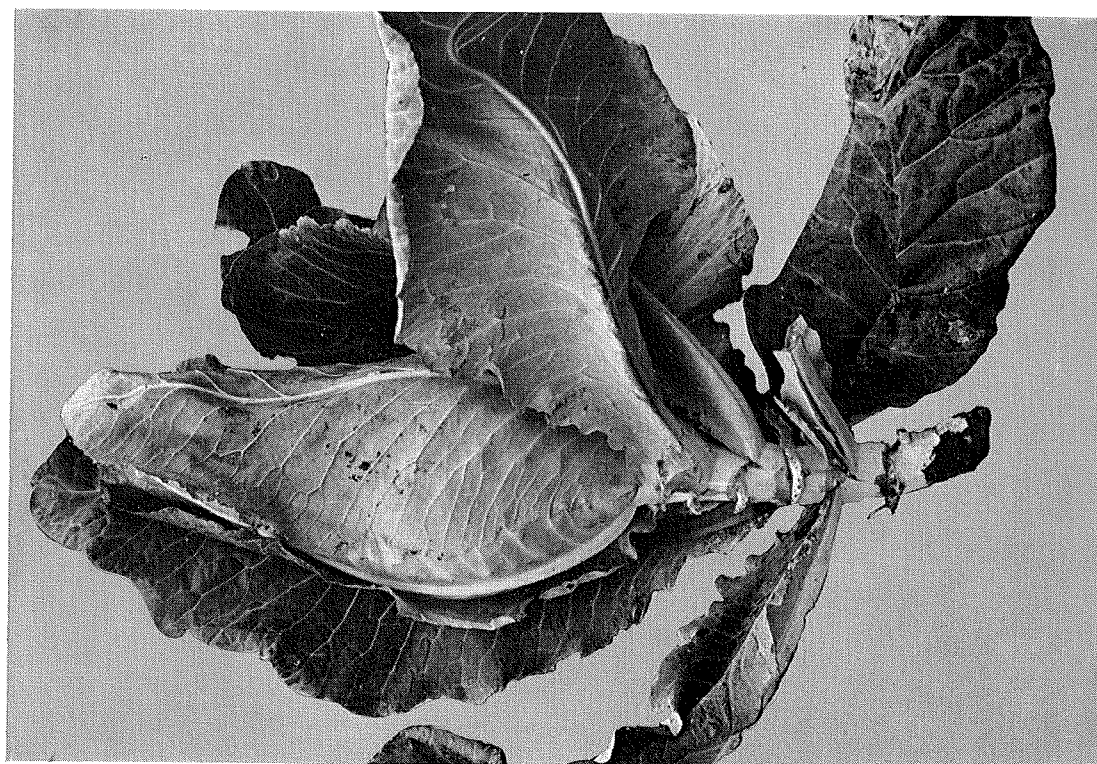
CAPE SPITZ

HERKOMST: Mogelijk uit Zuid Afrika afkomstig.

·GEBRUIKSWAARDE: Te laat en te weinig productief.

MORFOLOGIE:
Blad: groot, sterk gebobbeld, lichtgroen tot geelgroen.
Kool: stompspits, vrij los. Overgangsvorm naar Savoye kool.

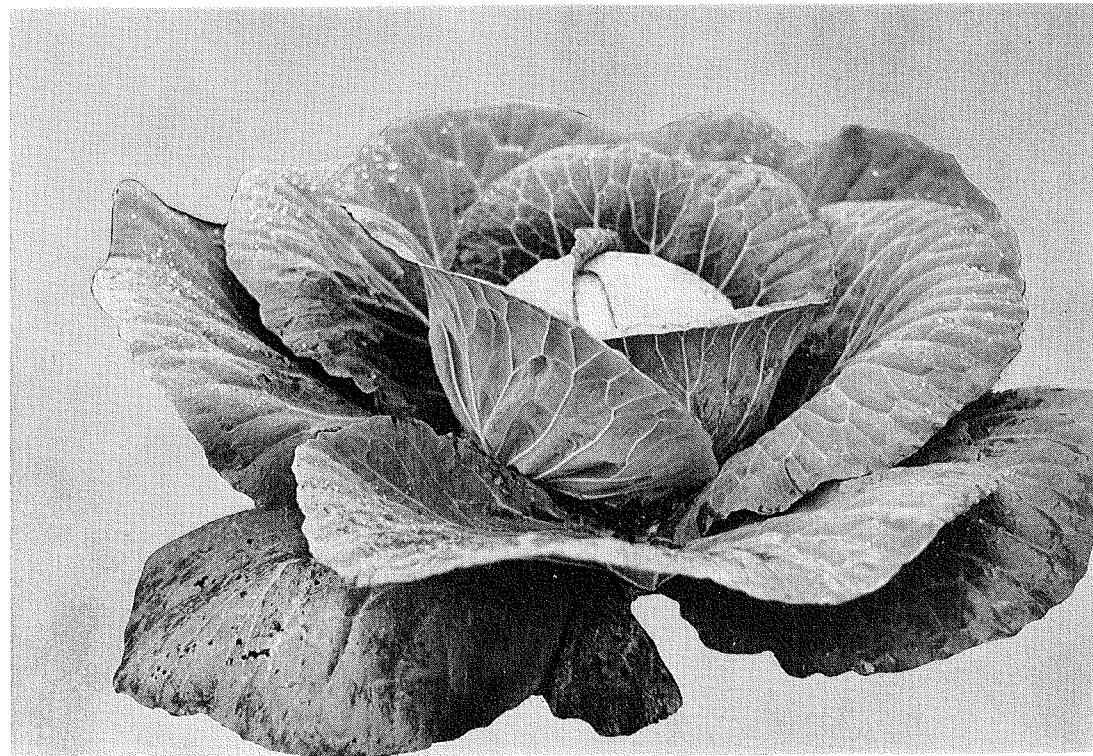
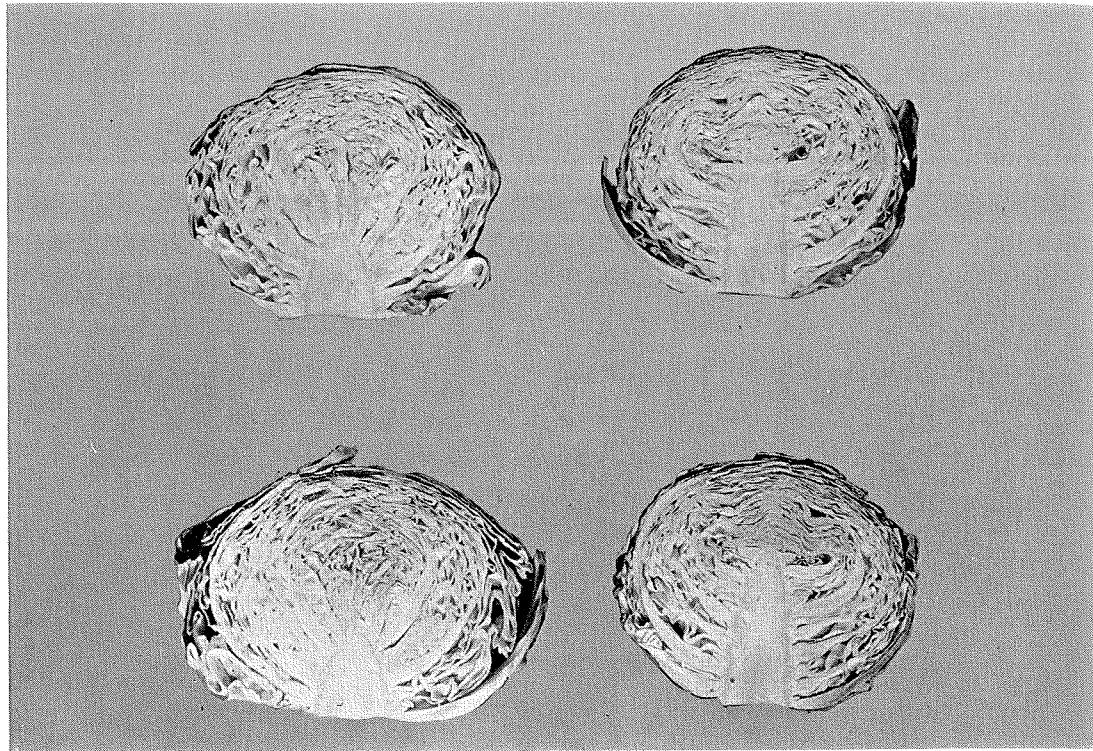

FILDERKRAUT

- ORIGIN:**
Old German variety only locally grown on the so-called "Filder", the plateau around Stuttgart.
- SYNONYMS:**
Schwäbisches Filderkraut, Chou conique de Pomeranie.
- USES:**
Hardly grown on account of the loose structure of the heads and the low productivity. The origins differ in earliness. Is said to give a very good kraut quality.
- MORPHOLOGY:**
Leaves: erect, slightly wavy, green to greyish green.
Heads: large with a long, pointed top.
- REFERENCES:**
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 326).
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 37).
Vilmorin-Andrieux. Album de Clichés; 3e ed. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1911. 484 p. (p. 26).
Vilmorin-Andrieux. Les Plantes Potagères. Paris, Vilmorin-Andrieux, 1883. 666 p. (p. 115).

FILDERKRAUT

- HERKOMST:**
Oud Duits ras, plaatselijk nog geteeld op de zgn. „Filder“, de hoogvlakte rond Stuttgart.
- SYNONIEMEN:**
Schwäbisches Filderkraut, Chou conique de Pomeranie.
- GEBRUIKSWAARDE:**
Door zeer slechte structuur en onvoldoende productiviteit praktisch niet meer geteeld.
De selecties kunnen variëren in vroegheid.
Zou een bijzondere kwaliteit zuurkool geven.
- MORFOLOGIE:**
Blad: groot, opgericht, iets golvend, groen tot grijsgroen.
Kool: groot met lange spitse punt.

BÜDERICHER

ORIGIN: Very old variety of German origin which used to be grown in the Netherlands under the name of "Kortbeen".

SYNONYMS: Kortbeen, Advent, Early Round Dutch.

USES: An early variety which forms firm heads. Formerly used for autumn sowing. At present the little heads are rising in popularity for fresh consumption in the U.S.A.

MORPHOLOGY:
Leaves: outstanding, wavy, somewhat sinuated margins, dark green, considerably pruinose.
Heads: round to flat round, small, very firm.
 The origins differ in earliness.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 319).

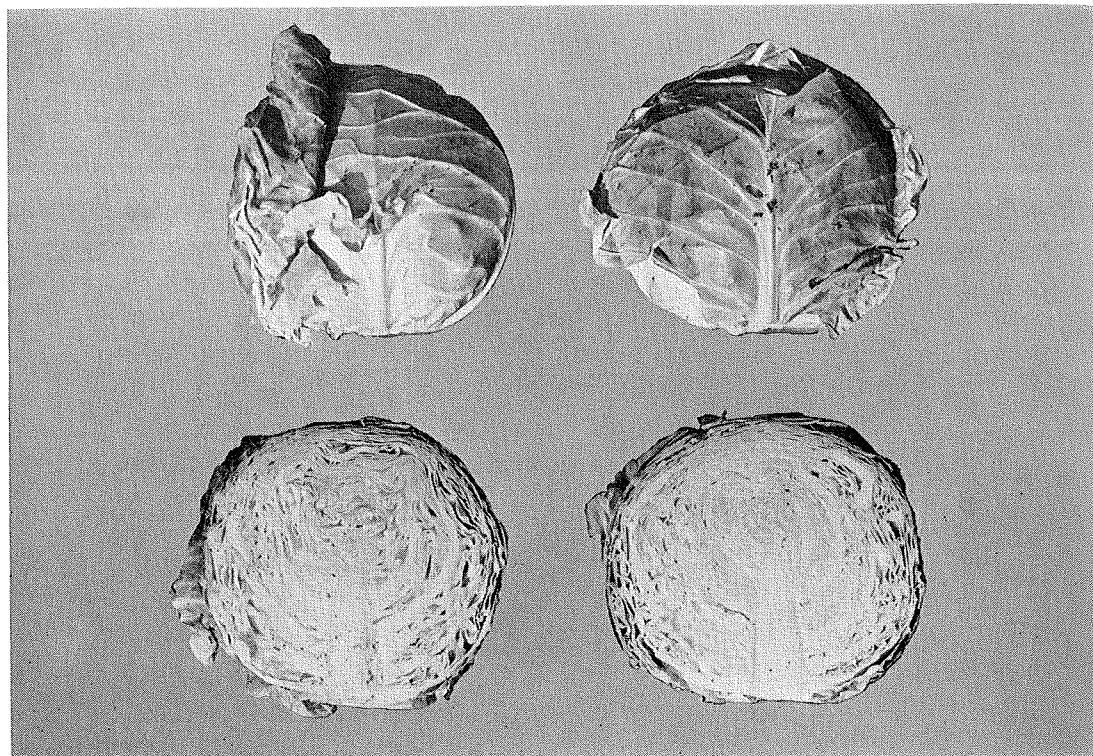
BÜDERICHER

HERKOMST: Zeer oud ras van Duitse herkomst, dat in de Nederlandse handel als Kortbeen een grote rol heeft gespeeld.

SYNONIEMEN: Kortbeen, Advent, Early Round Dutch.

GEBRUIKSWAARDE: Een vroeg ras met vaste kool dat vroeger veel voor weeuwenteelt werd gebruikt. De kleine kool maakt momenteel in de V.S. enige opgang voor verse consumptie.

MORFOLOGIE:
Blad: afstaand, golvend, iets geschulpt. Bladkleur donkergroen met sterke wasbedekking.
Kool: rond tot platrond, klein, zeer vast.
 De selecties variëren in vroegheid.

GOLDEN ACRE

ORIGIN: Probably an early selection from Copenhagen Market. In 1923 introduced by Thomas Madsen, New York, U.S.A.

SYNONYMS: Gouden Akker, Eerste Oogst, *Dithmarscher Früher*, Dithmarscher Treib, Juniriesen, Diener's Frühstamm, Avant Premier.

USES: The earliest round headed variety. Some strains called Green Acre are darker green and ripen somewhat later. In general the strains differ widely in earliness. It is recommended to sell the later strains as Copenhagen Market. Canadian Acre is a small-headed, very early strain, belonging to this group.

MORPHOLOGY:
Leaves: markedly cupped, very outstanding, slightly wavy and somewhat sinuated margins.
Heads: round, moderately firm.

REFERENCES:
Jensma, J. R. en A. Kraai. Praktijkproeven met Witte Kool 1952—1953; Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Med. 61. 1955. 36 p.
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 40).

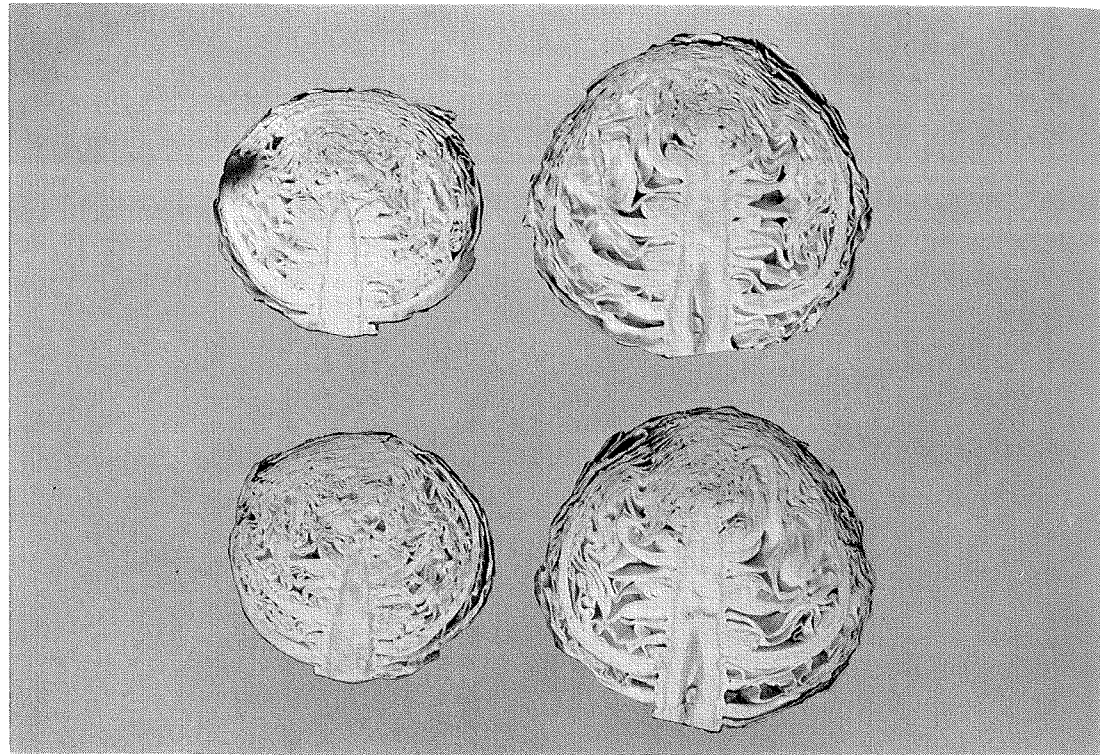
GOLDEN ACRE

HERKOMST: Vermoedelijk een vroege selectie uit Kopenhagener Markt, in 1923 door Thomas Madsen, New York, U.S.A. geïntroduceerd.

SYNONIEMEN: Gouden Akker, Eerste Oogst, *Dithmarscher Früher*, Dithmarscher Treib, Juniriesen, Diener's Frühstamm, Avant Premier.

GEBRUIKSWAARDE:
 Het vroegste ronde ras. Sommige selecties, aangeduid als Green Acre hebben een meer donkergroene bladkleur en zijn ook meestal wat later.
 Over 't algemeen verschillen de selecties veel in vroegheid. Het verdient aanbeveling de latere selecties onder de naam Kopenhagener Markt te verhandelen.
 Een zeer vroege selectie, Canadian Acre, vormt een kleine kool.

MORFOLOGIE:
Blad: sterk komvormig, sterk afstaand. Bladrand iets golvend en iets geschulpt.
Kool: rond, matig vast.

COPENHAGEN MARKET

ORIGIN: In 1909 introduced by H. Hartmann and Co., Copenhagen.

SYNONYMS: Marion Market.

USES: Most of the origins are very heterogeneous and do not represent any particular type. Should be looked upon as a "second early" variety directly following the early Golden Acre selections. Of no value under Dutch conditions.

MORPHOLOGY:
Leaves: very erect, cupped, slightly sinuated and wavy margins, green to somewhat greyish green.
Heads: fairly large, round, rather firm.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 319).
Hahn, P. und M. Schmidt. Kohl- und Wurzelgemüse. Berlin, Deutscher Bauernverlag, 1951. 255 p. (p. 26).
Jensma, J. R. en A. Kraai. Praktijkproeven met Witte Kool 1952—1953; Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Med. 61. 1955. 36 p.
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing, Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 25, 43).

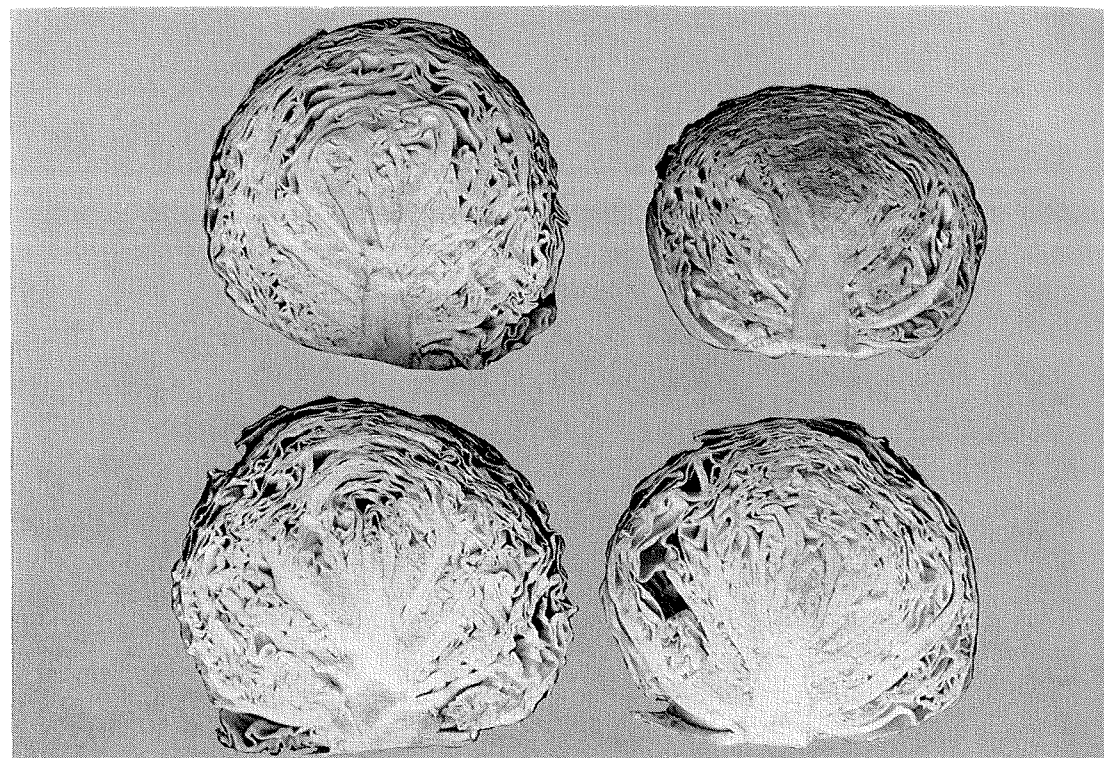
COPENHAGEN MARKET

HERKOMST: In 1909 geïntroduceerd door H. Hartman en Co, Kopenhagen.

SYNONIEMEN: Marion Market.

GEBRUIKSWAARDE: De meeste onder deze naam geleverde selecties zijn zeer heterogeen en vertegenwoordigen geen bepaald type. Moet worden beschouwd als een vroeg ras volgend op Gouden Akker. Voor Nederland van geen betekenis.

MORFOLOGIE:
Blad: sterk afstaand, komvormig, met iets geschulpte en golvende rand. Bladkleur groen tot iets grijsgroen.
Kool: vrij groot, rond en matig vast.

LANGENDIJKER VROEGE WITTE

ORIGIN: Old Dutch variety.

SYNONYMS: Suikerwitte, Poepewitte, Vroege Witte.

USES: The only early variety which is grown to some extent in the Dutch cabbage district. Heads of satisfactory structure. A German strain called Nagel's Frühweiss is distinguished by its slow-bolting properties.

MORPHOLOGY: *Leaves:* erect, somewhat cupped, slightly wavy margins, green to greyish green. *Heads:* round, fairly firm.

REFERENCES: *Becker-Dillingen, J.* Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 318).
Hahn, P. and M. Schmidt. Kohl- und Wurzelgemüse. Berlin, Deutscher Bauernverlag, 1951. 255 p. (p. 28).
Jensma, J. R. en A. Kraai. Praktijkproeven met Witte Kool 1952—1953; Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Med. 61. 1955. 36 p.

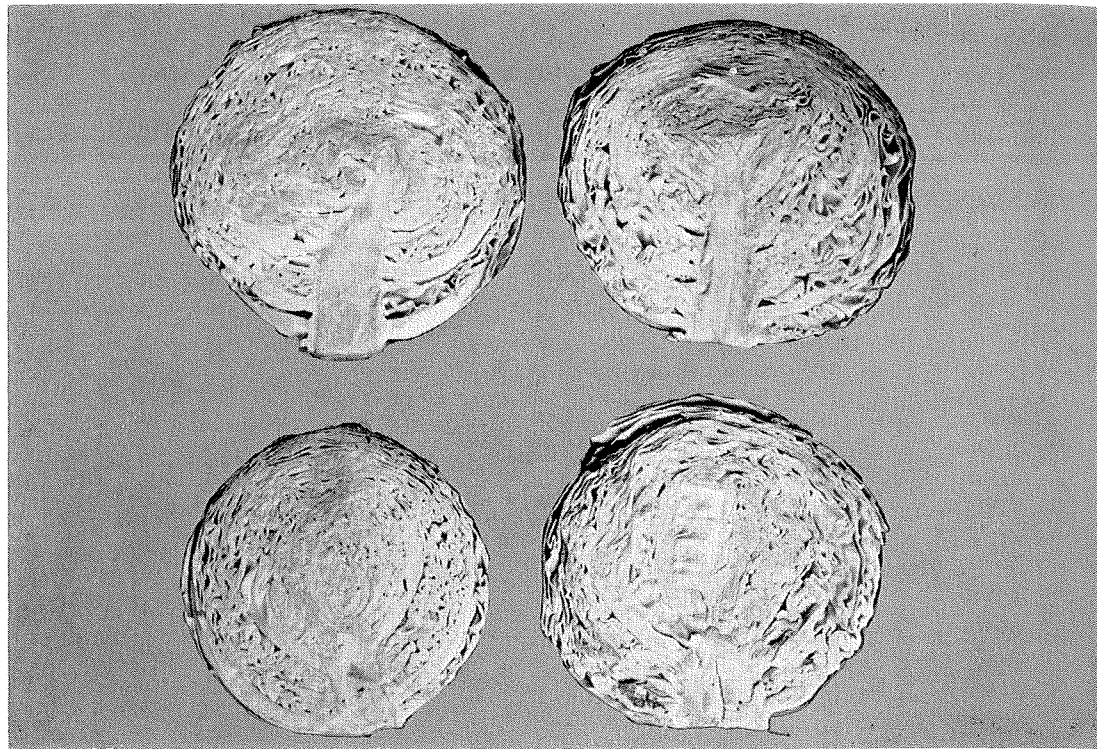
LANGENDIJKER VROEGE WITTE

HERKOMST: Oud Nederlands ras.

SYNONIEMEN: Suikerwitte, Poepewitte, Vroege Witte.

GEBRUIKSWAARDE: Het enige vroege ras waarvan de teelt in het Nederlandse koolgebied enige betekenis heeft. Kool van redelijk goede structuur. Veel overeenkomst met dit ras vertoont de vroege Duitse herkomst Nagel's Frühweiss, die minder snel barst.

MORFOLOGIE: *Blad:* afstaand, iets komvormig, met iets golvende rand. *Bladkleur:* groen met iets grijsgroen. Kool rond, vrij vast.

GLÜCKSTÄDTER

ORIGIN: German variety, since 1900 in the trade.

SYNONYMS: Glückstädter Mittelfrüher, Dala.

USES: Summer variety of good quality. Strains are differing in earliness. Resembles Roem van Enkhuizen.

MORPHOLOGY:
Leaves: slightly blistered, slightly cupped, green to greyish green.
Heads: round, rather firm, well protected.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 319).
Hahn, P. und M. Schmidt. Kohl- und Wurzelgemüse. Berlin, Deutscher Bauernverlag, 1951. 255 p. (p. 30).

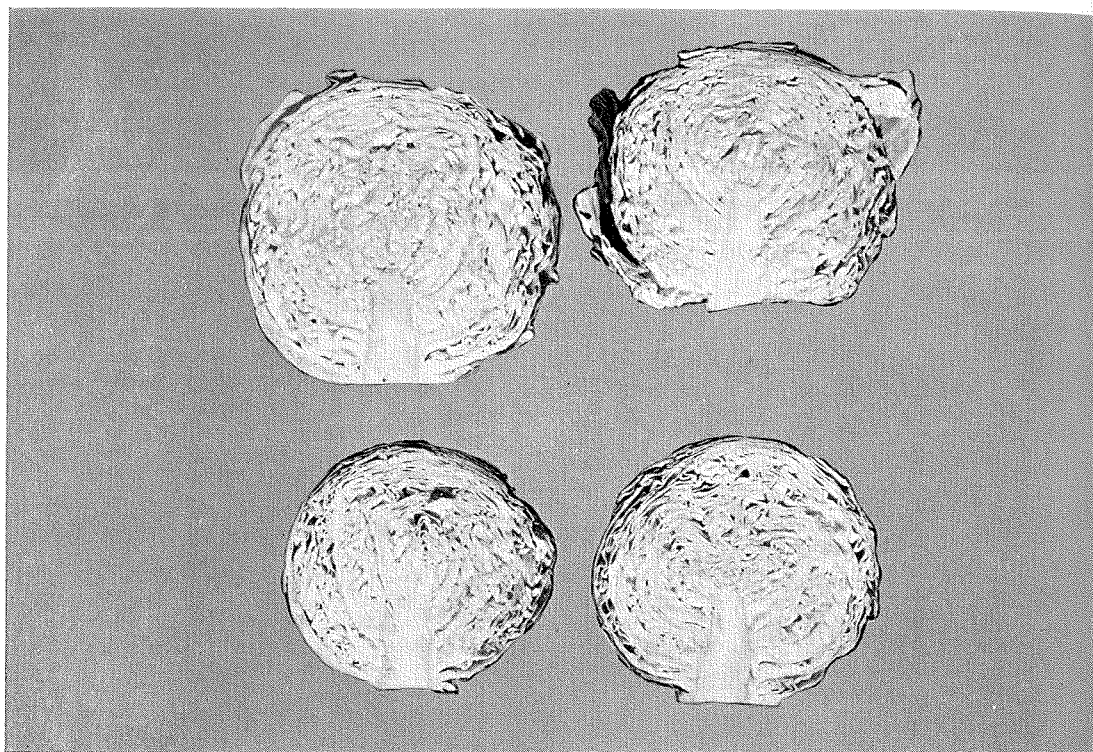
GLÜCKSTÄDTER

HERKOMST: Duits ras, sinds 1900 in de handel.

SYNONIEMEN: Glückstädter Mittelfrüher, Dala.

GEBRUIKSWAARDE: Zomerras van goede kwaliteit. De selecties variëren in vroegheid. Vertoont overeenkomst met Roem van Enkhuizen.

MORFOLOGIE:
Blad: iets gebobbeld, iets komvormig, groen tot grijsgroen.
Kool: rond, vrij vast, goed gesloten.

ROEM VAN ENKHUIZEN

ORIGIN: Introduced in 1902 by Sluis en Groot, Enkhuiizen.

SYNONYMS: Gloire des Flandres, Midseason Market, Globe.

USES: Frequently grown midseason variety forming heads of good quality. Somewhat resistant to internal tipburn. Suitable for the making of sauerkraut.

MORPHOLOGY:
Leaves: somewhat outstanding, very wavy, slightly blistered, green to greyish green, margins somewhat crenate.
Heads: round, sometimes somewhat elongated, firm.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues; 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 319).
Hahn, P. und M. Schmidt. Kohl- und Wurzelgemüse. Berlin, Deutscher Bauernverlag, 1951. 255 p. (p. 32).
Jensma, J. R. en A. Kraai. Praktijkproeven met Witte Kool 1952—1953; Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Med. 61. 1955. 36 p.
Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 38).

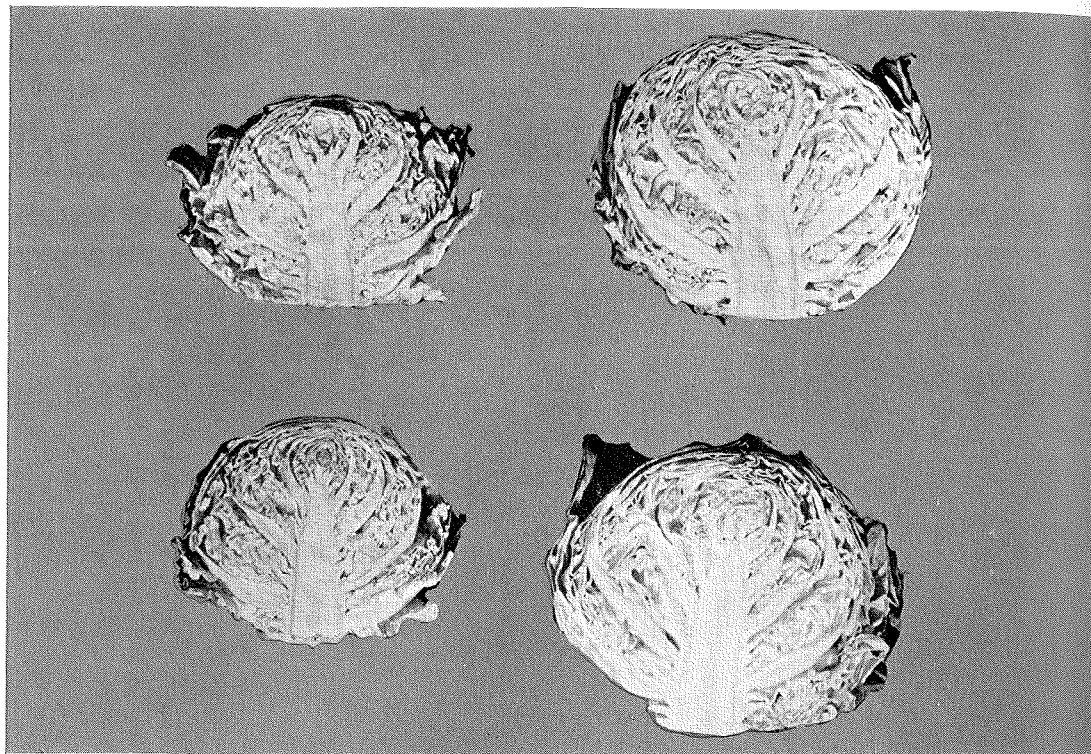
ROEM VAN ENKHUIZEN

HERKOMST: In 1902 geïntroduceerd door Suis en Groot, Enkhuiizen.

SYNONIEMEN: Gloire des Flandres, Midseason Market, Globe.

GEBRUIKSWAARDE: Veel geteeld middenvroeg ras van goede kwaliteit. Weinig gevoelig voor rand. Geschikt voor verwerking tot zuurkool.

MORFOLOGIE:
Blad: iets afstaand, sterk golvend, iets gebobbeld. Bladkleur groen tot grijs-groen. Bladrand iets gekarteld.
Kool: rond, soms iets hoogronde, vast.

VOLGA

ORIGIN:

Possibly of Eastern European origin.

SYNONYMS:

Main Crop, Marnopolka, Futoski kupers Noir Sad, Licorichko.

USES:

Is said to be resistant tot extremely high and low temperatures and to drought. Heads of medium quality.

MORPHOLOGY:

Leaves: very erect, slightly blistered, bluish green, very waxy, long petioles.
Heads: round, fairly large, loose, hardly covered.

REFERENCES:

Morrison, G., H. Drewes and H. N. Coulter. Cabbage varieties; Michigan Agricultural Experiment Station, East Lansing. Special Bulletin 249. 1934. 68 p. (p. 51).

VOLGA

HERKOMST:

Vermoedelijk Oost-Europa.

SYNONIEMEN:

Main Crop, Marnopolka, Futoski kupers Noir Sad, Licorichko.

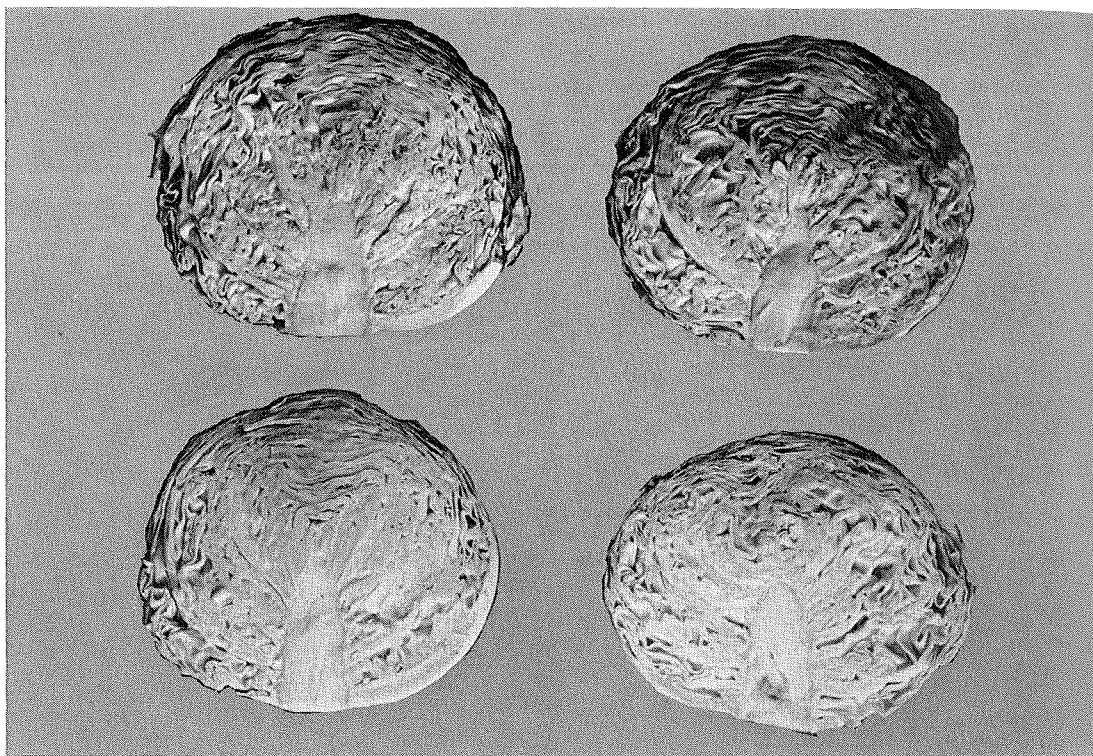
GEBRUIKSWAARDE:

Zou goed bestand zijn tegen extreem hoge en lage temperatuur, evenals tegen droogte. Kool van matige kwaliteit.

MORFOLOGIE:

Blad: sterk afstaand, iets gebobbeld, blauwgroen met dikke waslaag. Bladsteel lang.
Kool: rond, vrij groot, los, slecht gesloten.

LANGENDIJKER HERFSTWITTE

ORIGIN:
Dutch variety.

SYNONYMS:
Zuurkoolwitte, Inmaakwitte, Venlose Export, September.

USES:
Heavy yielder, suitable for the making of sauerkraut. Heads of fairly good structure.
An early and a late type are distinguished resp. for harvest in September and October. The most important autumn variety in the Dutch cabbage district. However, owing to its susceptibility to internal tipburn decreasing in popularity.

MORPHOLOGY:
Leaves: large, outstanding, somewhat wavy, slightly blistered, dark green.
Heads: round, large, moderately firm.

REFERENCES:
Becker-Dillingen, J. Handbuch des Gesamten Gemüsebaues: 5e Auflage. Berlin, Paul Parey, 1950. 856 p. (p. 323).
Jensma, J. R. en A. Kraai. Practijkproeven met Witte Kool 1952—1953; Wageningen, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Med. 61. 1955. 36 p.

LANGENDIJKER HERFSTWITTE

HERKOMST:
Nederlands ras.

SYNONIEMEN:
Zuurkoolwitte, Inmaakwitte, Venlose Export, September.

GEBRUIKSWAARDE:
Zeer productief, geschikt voor verwerking tot zuurkool. Structuur van de kool is vrij goed.
Men onderscheidt een vroeg en een laat type, resp. voor oogst in september en in oktober. Het belangrijkste herfstras in het Nederlandse koolgebied, dat echter door zijn gevoeligheid voor „rand” aan populariteit verliest.

MORFOLOGIE:
Blad: groot, afstaand, iets golvend, iets gebobbeld. Bladkleur donkergroen.
Kool: rond, groot, matig vast.